

Valtiontukitarkastelu 8.1.2024

Ryhmäpoikkeusasetuksen soveltuvuus toimenpiteeseen

Jotta tietyssä toimenpiteessä on kyse Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107(1) artiklassa tarkoitettusta valtiontuesta, on sen täytettävä seuraavat kumulatiiviset kriteerit:

1. toimenpide myönnetään valtion varoista
2. toimenpide antaa saajalleen taloudellista etua, koska se poikkeaa tavanomaisista markkinaehdoista
3. toimenpide on valikoiva (ts. kohdistuu vain tiettyyn yritykseen/yritysten ryhmään)
4. toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua
5. toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

Vaikka toimenpide täyttäisi kaikki SEUT 107(1) artiklan mukaiset valtiontuen kriteerit, voidaan se kuitenkin eräissä tilanteissa katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT 107(2) tai (3) artiklan nojalla.

Euroopan komission ns. yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa (651/2014) on määritelty tukimuodot, joiden katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille. Ryhmäpoikkeusasetuksessa mainittuja tukimuotoja ei tarvitse ilmoittaa komissiolle etukäteen ennen tuen myöntämistä. Asetuksen piiriin kuuluvasta tukiohjelmasta tai tapauskohtaisesta tuesta on kuitenkin toimitettava komissiolle yhteenveto 20 työpäivän kuluessa tukitoimenpiteen voimaantulosta. Suomessa ilmoitukset toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriön välityksellä.

Ryhmäpoikkeusasetusta ei sovelleta

- vaikeuksissa oleviin yrityksiin, pois lukien yritykset, joista tuli vaikeuksissa olevia yrityksiä 1.1.2020-30.6.2021 välisenä aikana (1 artiklan 4 alakohdan c alakohta).
- tukeen, joka ylittää seuraavat kynnsarvot:
investointituki urheiluinfrastruktuurille ja monikäyttöiselle vapaa-ajan infrastruktuurille 30 miljoonaa euroa tai kokonaiskustannukset yli 100 miljoonaa euroa hanketta kohden ja toimintatuki urheiluinfrastruktuurille 2 miljoonaa euroa vuodessa infrastruktuuria kohden.

Asetusta sovelletaan ainoastaan

- tukeen, jonka osalta on mahdollista laskea etukäteen tarkka bruttoavustusekvivalentti tarvitsematta tehdä riskinarviointia ("läpinäkyvä tuki"); esimerkiksi avustuksiin ja korkotukiin sisältyvä tuki, ja lainoihin sisältyvä tuki, kun bruttoavustusekvivalentti on laskettu tuen myöntämishetkellä voimassa olevan viitekoron perusteella.
- Tällä asetusta sovelletaan ainoastaan tukeen, jolla on kannustava vaikutus. Tuella katsotaan olevan kannustava vaikutus, jos tuensaaja on jättänyt kirjallisen tukihakemuksen kyseiselle jäsenvaltiolle ennen hanketta tai toimintaa koskevien töiden aloittamista. Suuryritykseksi laskettavilla hankkeen/toiminnan merkittävästi laajempi soveltamisala tuen seurauksena; tai tuensaajan hankkeen/toiminnan toteuttamiseen käyttämän kokonaisuuden merkittävä lisääntyminen tuen seurauksena; tai kyseisen hankkeen/toiminnan merkittävästi nopeampi toteutusvauhti.

Johtopäätös ryhmäpoikkeusasetuksen soveltuvuudesta tukipäätökseen

Arvion mukaan käsillä oleva toimenpide täyttää valtiontuen kriteeristön. Euroopan komission ns. yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa (651/2014) on määritelty tukimuodot, joiden katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille. Ryhmäpoikkeusasetusta voidaan soveltaa päätösesityksen kohteena olevaan toimenpiteeseen.

Ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 4 alakohdan C:n mukaan Lahden jäähalli Oy ei ole valtiontukisäännösten puitteissa vaikeuksissa oleva yritys. Tuki ei ylitä urheiluinfrastruktuurin tukemiseen liittyviä kynnysarvoja. Tuen katsotaan olevan läpinäkyvä ja sillä on kannustava vaikutus.

Tuki urheiluinfrastruktuureille ja monikäyttöisille vapaa-ajan infrastruktuureille

Tuki urheiluinfrastruktuureille ja monikäyttöisille vapaa-ajan infrastruktuureille on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla sisämarkkinoille soveltuvaa, ja se vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvaatimuksesta edellyttäen, että se täyttää artiklassa ja I luvussa säädetyt edellytykset.

- Urheiluinfrastruktuuri ei saa olla yksinomaan yhden ammattilaisurheilua edustavan käyttäjän käytössä. Muiden ammattilaisurheilua tai amatööriurheilua edustavien käyttäjien käyttöosuuden on oltava vuosittain vähintään 20 prosenttia ajasta. Jos infrastruktuuria käyttävät useat käyttäjät samanaikaisesti, lasketaan vastaavat käytön aikaosuudet.

Täyttää edellytykset. Lasten ja nuorten harrastaminen ja urheiluseurojen osuus jään käytöstä on vuosittain 61-76 %.

- Oikeus käyttää urheiluinfrastruktuuria tai monikäyttöistä vapaa-ajan infrastruktuuria on tarjottava läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein. Yrityksille, jotka ovat rahoittaneet vähintään 30 prosenttia infrastruktuurin investointikustannuksista, voidaan myöntää etuoikeus paremmin ehdoin, jos kyseiset ehdot julkistetaan.

Täyttää edellytykset

- Jos ammattimaiset urheiluseurat käyttävät urheiluinfrastruktuuria, jäsenvaltioiden on varmistettava, että infrastruktuurin käyttöä koskevat hinnoitteluehdot julkistetaan.

Täyttää edellytykset

- Mahdolliset toimiluvat kolmansille osapuolille urheiluinfrastruktuurin tai monikäyttöisen vapaa-ajan infrastruktuurin rakentamista, parantamista ja/tai toiminnan harjoittamista varten on myönnettävä avoimin, läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein ottaen asianmukaisesti huomioon sovellettavat hankintoja koskevat säännöt.

Täyttää edellytykset

Tukea voidaan myöntää seuraavissa muodoissa:

- a) investointituki, mukaan lukien tuki urheiluinfrastruktuurin ja monikäyttöisen vapaa-ajan infrastruktuurin rakentamiseen tai parantamiseen;
- b) toimintatuki urheiluinfrastruktuurille.

Urheiluinfrastruktuurille myönnettävän toimintatuen osalta tukikelpoisia kustannuksia ovat infrastruktuurin tarjoamista palveluista aiheutuvat toimintakustannukset. Tällaisiin toimintakustannuksiin sisältyvät muun muassa henkilöstökustannukset, materiaalit, sopimusperusteiset palvelut, viestintä-, energia-, huolto-, vuokra- ja hallintokustannukset, mutta niihin eivät sisälly poisto- ja rahoituskustannukset, jos ne on katettu investointituella.

Urheiluinfrastruktuurille myönnettävän toimintatuen osalta tukimäärä ei saa ylittää toiminnasta aiheutuvia tappioita kyseisen ajanjakson ajalta. Tämä on varmistettava etukäteen kohtuullisten ennusteiden perusteella tai takaisinperintämenettelyllä.

Johtopäätös tuki urheiluinfrastruktuureille ja monikäyttöisille vapaa-ajan infrastruktuureille soveltuvuudesta tukipäätökseen

Päätösesityksen mukainen 1,1 miljoonaa voidaan myöntää toimintatukena urheiluinfrastruktuurille. Tuki urheiluinfrastruktuureille ja monikäyttöisille vapaa-ajan infrastruktuureille on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla sisämarkkinoille soveltuvaa, ja se vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvaatimuksesta.